

Mizarske storitve, Parketarstvo in Čebelarstvo

Milan Šibila s.p. Tržec 46/b
2284 Videm pri Ptuj, Slovenija
Telefon / Fax: +386(0)2 764-05-01
GSM +386 (0)41 873 143 Milan
GSM +386 (0)31 792 932 Mitja
e-mail: milan.sibila@telemach.net
e-mail: mitja@parketarstvosibila.si
www: www.parketarstvosibila.si

Nekaj osnovnih nasvetov za vzdrževanje lesenih talnih oblog.

Pikice na laku:

Tako imenovane pikice na laku so težava, ki med polaganci parketa, strankami in proizvajalci lakov povzroča največ preglavic, deloma tudi zato, ker še ni predpisov oziroma standardov, ki bi določali temeljna pravila strokovno položenega parketa. V pripravi je namreč evropski standard, ki naj bi predpisal tudi način ocenjevanja končnega izdelka. **Izdelani pod naj bi ocenjevali stoje in v smeri sončne svetlobe, se pravi od okna, in ne proti oknu.** Medtem ko je na drugih področjih, na primer v pohištveni industriji ali pri izgotovljenem parketu, ta težava rešena s sodobno tehnologijo lakiranja v zaprtih komorah, **je polaganje parketa še vedno ročna mojstrska dejavnost, ki se opravlja na kraju samem. Zato je treba vedeti, da lakiranje povsem brez pikice ni možno.** Treba je vedeti, da so pikice precej bolj opazne pri sijajnih lakih, zato je uporaba laka odvisna tudi od vrste lesa. Za lesove s kompaktno teksturo, kakršni so oljka, ipé lapacho ali muhuhu, je primernejši mat lak (od 40 do 50 gloss), pri bolj vpojnih oziroma poroznih lesovih, kakršni so hrast, doussié in iroko, pa se lahko uporablja premaz s sijajnim učinkom (od 70 do 75 gloss). Pomembno je tudi dejstvo, da imajo laki na podlagi topil elektrostatični naboj, kar pomeni, da privlačijo prah iz prostora, medtem ko pri vodnih lakih tega ni.

Viri: National Wood Flooring Association: Sanding and finishing of hardwood floors, 2000
Professional Parquet, november/december 1998, str. 104–110
National Wood Flooring Association: Problems ... the cause and how to correct, maj 1991

Vzdrževanje lesenih talnih oblog

Lakirane talne obloge iz parketa, ladijskega poda in lesenih kock so in ostajajo še naprej reprezentativna talna obloga v vsakem stanovanju. Odlikuje jih neprekosljivo dolga življenjska doba in odpornost proti obrabi. Talne obloge iz parketa se po vsem svetu lakirajo z uveljavljenimi laki za parket. Ti vrhunski izdelki dajejo vašemu parketu zeleni svilen lesk, ohranja lepoto lesa ter varujejo pred umazanijo in obrabo. Lakirana parketna tla so higienska in predvsem enostavna za čiščenje.

Upoštevati pa je tudi treba: les je naravni material, na katerega lahko vplivata temperatura in vlažnost prostora. Pravimo, da »les diha«, kar pomeni, da prihaja do medsebojnega materialnega in prostorsko klimatskega učinkovanja. Pri relativno visoki vlažnosti okolja prevzamejo lesena tla vlago nase, kar poveča njihovo prostornino. Obratno pa v relativno suhem okolju (na primer: pozimi v času ogrevanja prostorov) les oddaja toploto, prostornina lesenih delov in / ali podlagalne enote pa se zmanjša. Posledica tega je, da nastanejo v času ogrevanja v parketnih tleh manjše reže. Tega nikar ne ocenjujte negativno, temveč le kot dokaz za naravnost lesene talne obloge. V času ogrevanja poskrbite za dodatno vlaženje zraka, kar ne bo koristilo le vašemu parketu, temveč tudi dobremu počutju in zdravju stanovalcev (**20° C in približno 55 % relativne vlažnosti zraka**). Danes so v vsaki specializirani trgovini na voljo zelo dobri sistemi za vlaženje zraka. Če je le mogoče, začnite uporabljati prostore še le nekaj dni po koncu polaganja in lakiranja parketa. Z rednim zračenjem in ogravanjem dosežemo, da gre ostanek prostorske vlage v zunanje ozračje, ne da bi se bilo treba bati negativnih vplivov na lesena

tla. Kljub temu pa se lahko v novogradnjah pojavijo rahle deformacije lesa, ki pa potem, ko se gradbeni objekt posuši, spet izginejo. Ker se lakiranje parketa in drugih lesenih površin izvaja »ročno« in ne tako kot na primer pri pohištvu v brizgalnih komorah, se manjšim nepravilnostim ne da izogniti. Le – te po uporabi s časoma izginejo. Upoštevajte: površinska obdelava parketa in drugih lesenih talnih oblog z lakiranjem ne more zagotoviti brezstične površine. lakiranje zaščiti površino parketa pred obrabo in predvsem zagotovi enostavno in poceni vzdrževanje. Z nanosom tanke plasti laka parket zaščitimo - tako se torej les ne more navzeti umazanije. Ta plast pa je s časoma zaradi obremenitve podvržena določeni obrabi. Lak razpraskajo delci prahu in umazanija na podplatih čevljev. Z občasnim poliranjem lahko takšno predhodno obrabo nekoliko omilimo.

Sveže lakirana tla pustimo, da se sušijo **12 do 24 ur**. Pred tem ne stopamo nanje. **Prvih 14 dni parket uporabljamo zelo previdno**. Pohištvo postavljamo previdno, ne smemo ga vleči. Preprog ne polagamo. Tal še ne smemo čistiti z vodo ali drugimi sredstvi za čiščenje. **Z vzdrževanjem lahko začnemo šele po 2 do 3 tednih** (pri tovarniško lakiranem parketu takoj).

Parket, ladijski pod ali obloge iz lesnih kock očistimo z ometalom, omelom, s sesalcem za prah ali s primerno krpo za prah. Rahle sledi korakov ali prijeto umazanijo odstranimo z vlažno, **dobro ožeto krpo**. Uporabimo le vodo ali namenska čistilna sredstva, vendar strogo upoštevamo navodila proizvajalca. Nikakor ne smemo uporabljati jeklene volne ali jeklenih ostružkov, ter pršil proti nabiranju prahu. Poškodovali bi namreč lak, zaradi česar bi lahko vlaga ali prah prodrla do parketa. Zaščitni učinek lakiranja se lahko na močno obremenjenih tleh – kot so na primer tla v pisarnah, plesnih dvoranah, gostilnah in podobno – zagotovi le s pravočasnim brušenjem in novim / ponovnim lakiranjem. Noge pohištva, ki ga premikamo – predvsem sedežnega pohištva – je treba ustrezno obložiti (na primer z oblogo iz filca). Pri stolih na tekalnih kolescih (uporabljati je treba posebno mehka kolesca) je treba uporabljati ustrezne podloge za stole . Z lovilniki nesnage oz. conami, znotraj katerih s hojo odstranimo nesnago s čevljev, preprečimo vdiranje umazanije v les in jih zaradi tega priporočamo. (Priporočata se tudi uporaba predpražnika pred prostorom, v katerem je parket).

Lakiranje je glede na obremenitev tal podvrženo naravni obrabi. Zaradi tega je nujno potrebno redno vzdrževanje. Če je tanka plast obrabljena, je potrebno brušenje in lakiranje. Lakiranje je obrtniška dejavnost. Zaradi tega se lahko na površini pojavijo manjše napake, na primer delci prahu, kar nima nikakršnega vpliva na vzdržljivost tal. Pomembna je tudi uporaba preproge. Preprogo je treba občasno premakniti, če že mora biti parket prekrit, ali pa se sprijazniti z dejstvom, da bo čez čas parket pod preprogo precej svetlejši od preostalega, ker barvila ki spremenijo barvo lesa ob vplivanju ultravijoličnih žarkov, lesa ne bodo obarvala.

Pogostost čiščenja lesenih talnih oblog glede na obremenitev v prostoru			
VZDRŽEVANJE	OBREMENITEV		
	Majhna (spalnice...)	Srednja (dnevne sobe, kuhinje...)	Velika (vhodi, hodniki, pisarne...)
Sesanje	dnevno	dnevno	dnevno
Čiščenje	tedensko	tedensko, dnevno	dnevno
Uporaba zaščitnih premazov	polletno	mesečno	tedensko

Zaradi različnih danosti, razmer in obremenitev v praksi, so ta navodila lahko le svetovalne narave in se iz njih ne morejo izvajati nikakršni garancijski ali odgovornostni zahtevki.